

Inga Gottfarb 1913 – 2005 In Memoriam

AV EVA FALCK

När jag fick veta att Inga Gottfarb avlidit, var det obegripligt för mig, hon var ju så ung till sinnet! Hon tillhörde de tidlösa – ung och gammal, engagerad och vis, allt på en gång. Jag inser att jag vet alldeles för lite om Inga. Egentligen ingenting - utom en sak - det var hennes förmåga att lämna ett djupt intryck av insikt och skärpa. Inga var medlem i Svenska Kommittén Mot Antisemitism redan från första stund och var intill sin död en engagerad och stödjande medlem.

Vi var många som mötte henne i slutet av 90-talet i samband med SKMAs ettåriga utbildning om Förintelsen. Vi fick höra henne berätta om hur hon som ung nyutbildad socialarbetare bestämde sig för att bidra med sin kunskap och personlighet i arbetet med att ta emot överlevande som kom med de vita bussarna från förintelselägren i Europa till Trelleborg. Att höra henne berätta med värme och inlevelse om sin tid i Trelleborg var gripande. Den unga kvinnan insåg att de medtagna före detta lägerfångarna förlorat allt, inklusive sin identitet som kvinnor. De behövde få tillbaka livskraft och framtidstro, och Inga skaffade dem läppstift och puder. Ytligt och fåfängt? Nej, djupt insiktsfullt och mänskligt i all sin enkelhet. Hon kunde berätta om mångas rädsla för vad som väntade dem, om de gömda smörgåsarna, om rädslan för tåg och läkare och allt det där som för oss trygga svenskar, var så obegripligt.

Jag träffade henne flera gånger efter det, både i samband med seminarier och minnesdagar, men också i mer privata sammanhang. Kanske var det på sätt och vis Inga, som genom sin personlighet och sina berättelser om vad hon upplevt här i vårt gemensamma hemland Sverige, fick mig att på djupet förstå betydelsen av att vara människa. Att vara uppmärksam på förtryck i alla dess former, att aldrig förfalla till passivt betraktande när handling krävs, att inse vikten av våra handlingar och det egna ansvaret för vad som händer omkring oss, åtminstone i vår omedelbara närhet.

I sin bok "Den livsfarliga glömskan" låter hon oss följa några av de människor hon mött i lägren i Trelleborg och deras väg ut i vårt samhälle. Berättelserna ger en bild av hur det var att komma som flykting från de obeskrivliga upplevelserna av död och förintelse, till ett ganska oberört och präktigt land som Sverige. Ibland känner man glädje över de svenskar som med insikt och värme gjorde livet lättare för de nyanlända. Andra gånger förfäras man över att kampen för livet ännu inte var slut för många, i ett ganska fördomsfullt och naivt oförstående samhälle, som Sverige var för 60 år sedan.

Inga fortsatte att engagera sig för människor och mot förtryck till livets slut. Hon ägde förmågan att med humor och värme knyta an till nya människor. Jag kommer alltid att tänka på henne med stor värme och med ett leende.

Eva Falck, Cao Bang, den 5 februari 2006

Eva Falck är rektor och aktiv i Svenska Kommittén Mot Antisemitism.